

SÖKANDE

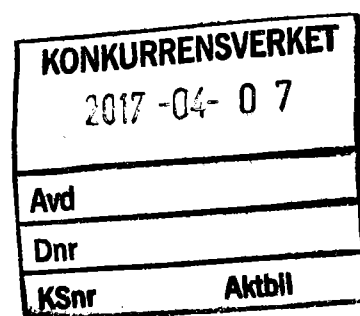
Dannebacken Service AB, 556606-2252
Tingvallavägen 22
461 32 Trollhättan

MOTPART

Högskolan i Borås, 202100-3138
501 90 Borås

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, ÄLOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND

Högskolan i Borås (Högskolan) genomför en upphandling av lokalvård (Dnr 661-16). Upphandlingen handläggs med tillämpning av reglerna för öppet förfarande. Högskolan fattade ett tildelningsbeslut den 30 januari 2017; samtliga anbud var kvalificerade för prisutvärdering då de bedömdes uppfylla samtliga skall-krav. Efter framräkning av en prispoäng antogs en annan leverantör än Dannebacken Service AB (Dannebacken). Dannebacken anser inte att övriga leverantörer lämnat kemikalielistor i enlighet med upphandlingens skall-krav och ansöker nu om överprövning.

Av anbudsinvjudan framgår bl.a. följande. Under punkten 4.2.2 avseende Kemikalier och andra produkter anges att en redovisning av de kemikalier som kommer att användas vid all lokalvård enligt lokalvårdsprogrammet (förfrågningsunderlag bilaga 2) skall bifogas anbudet. Det skall framgå av

förteckningen om och vilken miljömärkning produkterna har och kemikalie-listan skall hållas aktuell under hela avtalstiden.

YRKANDEN

Dannebacken ansöker om överprövning av tilldelningsbeslutet och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att de övriga anbudena förkastas.

Högskolan i Borås anser att ansökan ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR

Dannebacken

Högskolan har i punkt 4.2.2 i anbudsinvitan formulerat ett skall-krav med innebörden att en redovisning av de kemikalier som kommer att användas vid all lokalvård enligt lokalvårdsprogrammet skall bifogas anbudet. Bolaget anser att övriga leverantörer inte har lämnat kemikalielistor för all lokalvård i enlighet med upphandlande enhets skall-krav och att dessa anbud därför ska förkastas. Högskolan hävdar i sin skrivelse till förvaltningsrätten den 10 februari 2017 att skall-kravet avseende kemikalielistorna inte ska beaktas till skillnad från de övriga skall-kraven i anbudsinvitan. Frågan om när ett skall-krav ska vara uppfyllt har bedömts i ett flertal rättsfall och den samstämmiga uppfattningen är att skall-krav ska som huvudregel vara uppfyllt vid anbudstidens utgång.

Högskolan

Högskolan bjöd i oktober 2016 in till att lämna anbud i en upphandling avseende lokalvård. Upphandlingsförfarandet var öppen upphandling och förutsatt att inkomna anbud uppfyllde de obligatoriska kraven antogs det anbud som lämnade det lägsta priset. Av tilldelningsbeslutet framgår det bl.a. att samtliga anbud var kvalificerade för prisutvärdering då de bedömts uppfylla

samtliga krav och efter framräkning av en prispoäng tilldelades en annan leverantör uppdraget. Dannebacken har i sin ansökan om överprövning gjort gällande att man är den enda anbudsgivare som har lämnat in en korrekt kemikalielista och att de andra anbuden därför ska förkastas och inte gå vidare till prisutvärdering. I anbudsinbjudan punkt 4.2.2 beskriver Högskolan krav och önskemål avseende de kemikalier som antagen leverantör kommer att använda under uppdraget och det ställs också ett krav på kemikalielista. I punkt 4.5 i anbudsinbjudan ska anbudsgivare bekräfta att man har tagit del av och accepterar lokalvårdsprogrammet. Samtliga inkomna anbud uppfyller kravet. I Högskolans lokalvårdsprogram beskrivs först den dagliga lokalvården och avslutningsvis den storstädning som utförs en gång per år. Åtta av nio anbudsgivare har valt att lämna kemikalielistor för den dagliga lokalvården, många med endast ett fåtal kemikalier då man eftersträvar en lokalvård så fri från kemikalier som möjligt, bl.a. genom att använda sig av mer effektiva städmetoder. Denna tolkning överensstämmer med Högskolans tanke bakom kravet på kemikalielista. Vid storstädning uppstår speciella situationer och flertalet av de kemikalier som då ska användas framgår av de skötselråd som Högskolan tillhandahåller. Högskolan har inte funnit någon anledning att betvivla de inkomna kemikalielistorna eller de åtta anbudsgivarnas tolkning av kravet. Högskolan är även fullt medveten om att antagen leverantörs inlämnade kemikalielista kan komma att förändras under uppdragets gång, och som kravet i punkt 4.5 i anbudsinbjudan är formulerat är det tillåtet att revidera kemikalielistan under avtalstiden. Högskolan har även både muntligt och skriftligt fått besked från leverantören som tilldelades uppdraget att de uppfyller skall-kravet i sin helhet. Högskolan anser sig inte haft anledning att tolka kravet på kemikalielista i anbudsinbjudans punkt 4.2.2 på annat sätt än vad som gjorts och Högskolan har därför haft grund för att utvärdera samtliga nio anbud.

Högskolan har bifogat kemikalielistor från tre av anbudsgivarna.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler m.m.

Den 1 januari 2017 trädde lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU, i kraft och därigenom upphävdes den äldre lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, ÄLOU. I övergångsbestämmelserna till LOU föreskrivs dock att ÄLOU fortfarande ska gälla för upphandlingar som påbörjats före ikraftträdandet. Eftersom den upphandling som detta mål gäller har påbörjats före den 1 januari 2017 är ÄLOU tillämplig här.

I 1 kap. 9 § ÄLOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt och genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 4 § ÄLOU anges följande. Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva

1. en upphandling, och
2. giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör.

Av 16 kap. 6 § ÄLOU följer att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Inledningsvis konstateras att det i mål om ingripande enligt ÅLOU som huvudprincip gäller att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter denne grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

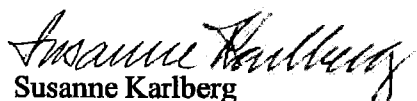
Av likabehandlingsprincipen som uttrycks i 1 kap. 9 § ÅLOU följer att den upphandlande myndigheten inte får efterge eller bortse från sådana obligatoriska krav, s.k. skall-krav, som uppställts i förfrågningsunderlaget. Anbud som inte uppfyller samtliga ska-krav ska därför inte beaktas vid utvärderingen. En förutsättning för att kunna ingripa mot en upphandling är även att sökanden kan anses ha lidit skada eller kan komma att lida skada med anledning av att den upphandlande myndigheten har brutit mot LOU.

För att Dannebacken ska anses ha lidit eller kan komma att lida skada på grund av de påstådda bristerna i upphandlingen åligger det bolaget att visa att övriga anbud står i strid med något av skall-kraven i förfrågningsunderlaget. Dannebacken har gjort gällande att de övriga leverantörerna i tilldelningsbeslutet inte uppfyller de skall-krav som har uppställts i anbudsintjudan och att deras anbud därmed inte borde ha kvalificerat sig till prisutvärderingen.

Högskolan har anfört att de inte haft någon anledning att betvivla de kemikalielistor som inlämnats av de övriga leverantörerna. Leverantören som tilldelades uppdraget har såväl muntligen som skriftligen intygat att dess kemikalielista uppfyller skall-kravet i sin helhet. Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta riktigheten i detta. Dannebacken har inte heller anfört på vilket sätt de övriga kemikalielistorna inte skulle uppfylla de uppställda skall-kraven. Vid angivna förhållanden finner förvaltningsrätten att Högskolan inte på något vis åsidosatt principerna enligt LOU på sådant sätt att

Dannebacken har lidit eller kan komma att lida skada. Det saknas således förutsättningar för ingripande mot upphandlingen enligt 16 kap. 6 § ÄLOU. Dannebackens ansökan ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D LOU)

Susanne Karlberg

Rådmannen Susanne Karlberg har avgjort målet. Förvaltningsrättsnotarien Mattias Persson har varit föredragande.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

